

Nr 14.

Ankom till riksdagens kansli den 9 mars 1937 kl. 1 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckta motioner avseende ändringar i fråga om skatten å automobilgummiringar.

(2:a avd.)

Till bevillningsutskottet hava hänvisats följande motioner, avseende ändringar i fråga om skatten å automobilgummiringar, nämligen:

1) de likalydande motionerna nr 163 i första kammaren av herr *Sederholm* m. fl. och nr 143 i andra kammaren av herrar *Sjögren* och *Liedberg*, i vilka hemställts, »att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om snar prövning av hela frågan om skattens å automobilringar eventuella successiva avveckling och om de förslag, som därav kunna föranledas»; samt

2) motionen nr 328 i andra kammaren av herr *Hagberg* i Malmö, vari hemställts, »att riksdagen ville besluta, att 1 § förordningen den 2 juni 1922 om särskild skatt å automobilgummiringar skall erhålla sådan ändrad lydelse, att gummiringar av den beskaffenhet, att de endast kunna komma till användning å medelst handkraft framförda fordon eller redskap bliva fria från beskattning enligt nämnda förordning».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionärernas yrkanden, får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionerna.

Enligt 1 § förordningen den 2 juni 1922 om särskild skatt å automobilgummiringar, sådant detta författningsrum lyder enligt förordning den 29 april 1932, utgår skatt å sådana ringar med 3 kronor 50 öre för kilogram för följande arbeten av mjuk kautschuk, som införas till eller tillverkas inom riket, nämligen massiva hjulringar (även i längder) samt yttergummi eller delar därtill för ringar till autobiler eller motorcyklar. Vad sålunda stadgas äger jämväl tillämpning i avseende å ringar till släpvagnar och traktorer ävensom å ringar till bärgnings- och andra transportabla maskiner, Kungl. Maj:t dock obetaget att i särskilda fall, där omständigheterna därtill föranleda, medgiva befrielse från skattskyldighet.

I motioner vid 1936 års riksdag yrkades ändringar i fråga om automobilbeskattningen i olika hänseenden. I motionen II: 552 föreslogs, att skatten å

gummiringar till automobiler måtte upphävas, och i de likalydande motionerna I: 103 och II: 253 hemställdes om skattefrihet för gummiringar, som användes till hästfordon.

Till bevillningsutskottet hade Jordbrukstekniska föreningen inkommit med en den 28 februari 1936 dagtecknad skrivelse jämte promemoria med mera i anledning av de nyssnämnda motionerna I: 103 och II: 253, i vilken skrivelse föreningen underströk behovet av skattefrihet för gummiringar till hästfordon, drag- och skottkärror, egentliga lantbruksmaskiner, redskap och traktorer, som uteslutande begagnades för jordbruks- eller skogsdrift.

I anledning av de vid 1936 års riksdag väckta motionerna rörande automobilbeskattningen hemställde riksdagen på förslag av bevillningsutskottet i skrivelse den 18 april 1936, nr 154, att Kungl. Maj:t ville föranstalta om utredning angående automobilbeskattningen och därvid beakta vad i bevillningsutskottets, av riksdagen godkända betänkande nr 24 anförts samt för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kunde föranleda.

Till stöd för detta förslag anförde bevillningsutskottet i sitt förenämnda betänkande beträffande i motionerna framställda yrkanden om lindring i automobilbeskattningen bland annat följande:

»På sätt förut framhållits avses med automobilbeskattningen att av ägarna till motorfordonen uttaga den merkostnad för vägväsendet, fordonen förorsaka, och att i anslutning därtill skatten skall beräknas i förhållande till den vägförstöring, varje fordon kan antagas utöva. Fordonsskatten torde så till vida bryta mot grundprincipen för ifrågavarande skattesystem, att hänsyn endast i viss mån tages till fordonens vägförstörande verkan men däremot icke till den ytterligare faktor, som är bestämmande för själva vägslitningen, nämligen den vägsträcka, fordonen tillryggalagt. Vad däremot angår skatterna å förbrukningsartiklarna, gummiringarna och bensinen, överensstämma dessa skatter i stort sett med berörda princip, enär såväl bensinskatten som i regel även gummiringsskatten uttages av fordonsägaren i förhållande till den utsträckning, i vilken fordonet nyttjas. Skatterna å förbrukningsartiklarna överensstämma sålunda bättre än fordonsskatten med syftet med ifrågavarande beskattning även om skatterna å förbrukningsartiklarna stundom hårt kunna drabba ägare av i yrkesmässig trafik eller eljest i intensiv drift begagnade motorfordon. I fråga om dylika fordon torde emellertid i regel gälla, att dessa på grund av körningens stora omfattning i hög grad slita vägarna. Beträffande gummiringsskatten förtjänar framhållas, att de under de senare åren gjorda förbättringarna i fråga om ringarna medföra, att deras livslängd ökat, vilket i sin ordning föranleder en minskning av den andel av totala automobilskatten, som ringarna hava att bära.

Med hänsyn till det nu anförda finner utskottet icke några mera vägande principiella invändningar kunna göras mot skatterna å förbrukningsartiklarna. — — —»

Utskottet framhöll därjämte, att den av utskottet föreslagna utredningen även borde omfatta frågan om skattefrihet för sådana gummiringar, som användes å hästfordon eller å andra därmed jämförliga fordon, vilka icke vore motordrivna.

I de likalydande motionerna I: 163 och II: 143 hava motionärerna framhållit bland annat, att såväl hittills utförda försök som flerårig praktisk användning av gummiringar för hästfordon visade samstämmigt, att dessa ringar medförde stora besparingar i dragkraft. Detta gällde icke endast för transporter av egentliga jordbruksprodukter utan i lika hög grad där skogsprodukter måste transporteras på hjuldon. Användandet av gummiringar till hästfordon skedde till en början i den formen, att ram och hjul från utrangerad automobil med användbara ringar omändrades till hästfordon. Detta skedde visserligen fortfarande, men den alltmer ökade användningen av hästfordon med gummiringar hade medfört knapphet på användbara ringar, vilket resulterat i prisstegring och mindervärdig kvalitet. Det vore därför ett betydande intresse för jordbruket och skogsbruket men även för andra hästtransporter, att speciellt för hästfordon tillverkade gummiringar bleve tillgängliga till överkomligt pris i den svenska marknaden. Dessa borde emellertid vara av samma dimensioner som vanliga automobilringar på grund av att hästfordonens hjul ofta vore gamla bilhjul eller måste byggas för att kunna använda gamla automobilringar jämsides med nya ringar. Jordbrukets önskemål i mera inskränkt bemärkelse skulle givetvis kunna tillgodoses, om gummiringsskatten enligt yrkande i motioner till 1936 års riksdag endast komme att drabba gummiringar använda i den egentliga automobiltrafiken, men de tekniska svårigheterna torde i hög grad lägga hinder i vägen för ett dylikt förfarande; varken särskild färgning eller märkning torde praktiskt kunna ordnas så, att ej en komplicerad kontrollapparat bleve nödvändig. Man kunde sålunda knappast undgå att upptaga hela frågan om gummiringsskattens vara eller icke vara till behandling. Efter att hava erinrat om att av automobilskattemedlens ökning under senare budgetår en förhållandevis ringa del syntes hava fallit på gummiringsskatten, ifrågasätta motionärerna, huruvida ej upptagande enbart av fordons- och bensinskatt kunde motsvara de anspråk på automobilskattemedel, som ett tillgodoseende såväl av nu utgående anslag som även av ett i rimlig skala fortsatt ut- och ombyggande av landets vägnät komme att kräva. För automobiltrafiken skulle ett upphävande av gummiringsskatten medföra en lättnad, som ingalunda syntes orimlig. Det vore ej alltför optimistiskt att räkna med, att bensin- och fordonskattebeloppen även framgent komme att växa i någorlunda proportion med utvecklingen under senaste år. Vid sådant förhållande borde frågan om en successiv avveckling av gummiringsskatten upptagas till allvarlig prövning.

I motionen II: 328 har motionären framhållit, att enligt nu gällande bestämmelser uttages skatt å gummihjulringar vid införsel till riket, även om ringarna icke äro avsedda att användas å motorfordon för trafik å allmän väg. Det vore vidare att märka, att skatt beräknades icke blott för ringar av större dimensioner utan även för mindre ringar, som användes exempelvis å hjul till skottkärror eller andra handkärror. Med den avfattning bestämmelserna erhållit vore det endast helt naturligt, att en dylik jämförelsevis sträng praxis utbildats. Vissa svårigheter syntes emellertid hava

gjort sig gällande att uppnå en fullt likformig tillämpning. Även om skäl för skattefrihet uppenbarligen förefunnes i fråga om visst, till riket infört parti hjulringar av kautschuk, kunde således tullmyndigheterna icke medgiva någon befrielse från skattskyldigheten, utan importören hade att i varje särskilt fall göra framställning därom hos Kungl. Maj:t. Enligt uppgift hade till Kungl. Maj:t inkommit ett mycket stort antal ansökningar om sådan befrielse, och antalet dylika framställningar komme att bliva avsevärt större, i den mån gummiringar funne ökad användning. Det vore uppenbart, att behandlingen av dessa ärenden innebure ett betydande arbete för såväl Kungl. Maj:t som myndigheterna. Härtill komme, att den nuvarande ordningen medförde avsevärda olägenheter för handeln med gummiringar. På senare tiden hade lantbrukarna börjat förse hjulen å stallkärror med gummiringar (luftringar), enär arbetet vid utfodring och rengöring avsevärt underlättades genom användandet av sådana ringar. Hjul med gummiringar ställde sig emellertid ej obetydligt dyrare än vanliga hjul av trä eller järn. Om ringar av nu ifrågavarande beskaffenhet även skulle falla under bestämmelserna i förordningen om särskild skatt å automobilgummiringar, komme lagstiftningen uppenbarligen icke att verka i riktning för genomförandet av lättnader i det tunga jordbruksarbetet. Det nu anförda syntes tala för, att frågan om ändring av gällande bestämmelser utan dröjsmål toges under övervägande. En ändring redan under innevarande år av ifrågavarande förordning för undanröjande av förut berörda olägenheter syntes icke i nämnvärd grad föregripa den utredning, som begärts av 1936 års riksdag angående automobilbeskattningen.

Vad angår den i de likalydande motionerna I: 163 och II: 143 berörda frågan om avveckling av gummiringsskatten finner utskottet i likhet med 1936 års bevillningsutskott, att skatterna å förbrukningsartiklarna, gummiringarna och bensinen, bättre än fordonsskatten överensstämna med syftet med automobilbeskattningen samt att med hänsyn härtill icke några mera välgående principiella invändningar kunna göras mot skatterna å förbrukningsartiklarna. Utskottet anser sig därför icke kunna förorda utredning om eventuell avveckling av skatten å automobilgummiringar. I detta sammanhang får utskottet erinra om, att 1936 års riksdag under återopande av bevillningsutskottets betänkande nr 24 hos Kungl. Maj:t hemställt om utredning rörande automobilbeskattningen. Enligt vad utskottet inhämtat kommer nämnda utredning att igångsättas inom den närmaste framtiden.

Beträffande frågan om skattefrihet för sådana gummiringar, som användas å hästfordon, anförde 1936 års bevillningsutskott i sitt förenämnda betänkande, att denna fråga även borde omfattas av den förut berörda utredningen angående automobilbeskattningen. Utskottet, som visserligen i princip delar motionärernas uppfattning, att sådana gummiringar, som användas å hästfordon, skottkärror, dragkärror och dylikt, böra vara undantagna från skatt, anser sig dock böra framhålla att, enligt vad utskottet erfarit, det torde vara förenat med svårigheter att på ett sådant sätt utforma bestäm-

Utskottet.

melserna rörande de slag av gummiringar, som böra vara skattefria, att skattefriheten icke kan obehörigen utnyttjas. Vid sådant förhållande finner utskottet det icke vara lämpligt att genom ändring av förordningen om särskild skatt å automobilgummiringar i enlighet med det i motionen II: 328 framlagda förslaget föregripa förenämnda utredning angående automobilbeskattningen. Utskottet förutsätter emellertid, att vid denna utredning kommer att tagas under omprövning frågan om skattefrihet icke blott för sådana gummiringar, som användas å hästfordon eller å andra därmed jämförliga fordon, vilka icke äro motordrivna, utan även för gummiringar som äro avsedda att användas å medelst handkraft framförda fordon eller redskap eller å sådana motordrivna fordon, som icke framföras å väg, gata eller annan allmän plats utan inom järnvägs-, fabriks- eller annat enskilt område. På grund av det anförda och under framhållande av önskvärdheten av att förslag beträffande automobilbeskattningen snarast möjligt kan föreläggas riksdagen, får utskottet hemställa,

1) att motionen II: 328 av herr Hagberg i Malmö, om viss ändring av 1 § förordningen om särskild skatt å automobilgummiringar, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd, samt

2) att de likalydande motionerna I: 163 av herr Sederholm m. fl. och II: 143 av herrar Sjögren och Liedberg, angående eventuell avveckling av skatten å automobilgummiringar, icke heller måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 9 mars 1937.

På bevillningsutskottets vägnar:

IVAR ANDERSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar *Viktor Larsson, Wahlmark, Elof Andersson, Sjödahl, Bengtsson, Ekman, Robert Berg, Gustaf Björkman, Löfvander* och *Eilif Sylwan*; samt

från andra kammaren: herrar *Anderson* i Norrköping, *Lövgren, Björklund, Olsson* i Gävle, *Johanson* i Huskvarna, *Hammarlund, Werner* i Hultsfred, *Hagberg* i Malmö, *Mårtensson* och *Olsson* i Kullenbergstorp.

Reservationer:

vid punkten 1):

av herr *Hagberg* i Malmö; samt

beträffande motiveringen:

av herr *Löfvander*.